

VD-stab

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Taxa för vatten och avlopp 2022

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

- att godkänna förslag till taxa för vatten och avlopp 2022 i enlighet med bilaga 1 till ärendet
- att överlämna förslaget till kommunfullmäktige i Stockholm och Huddinge för beslut

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Maria Falk
Stabschef
VD-stab

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra dricksvatten- och avloppshanteringen i ett växande Stockholm och Huddinge med en minimerad påverkan på miljön. Det innebär att vissa ledningsnät och anläggningar behöver renoveras och byggas ut. Komplexiteten och omfattningen av projekten ställer högre krav på utredningar, planering och samordning. För att möjliggöra detta behöver intäkterna utvecklas i takt med kostnaderna. Vidare behöver intäkterna för anslutning av nya VA-kunder spegla motsvarande kostnader.

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och bruksavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Bruksavgiften är en periodisk avgift som ska täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, personal, ränta och avskrivningar.

Anläggningsavgiften för anslutning av nya fastigheter föreslås en höjning på 6 %. Anslutningskostnaden blir då 257 200 kr inkl. moms för typhus A (villa) och 593 200 kr inkl. moms för typhus B (flerbostadshus med 15 lägenheter).

För att täcka bolagets löpande kostnader för VA-verksamheten 2022 föreslås en generell höjning av bruksavgifterna med 7 %, inklusive industriavloppstaxa och avgifter för särskilda VA-abonnemang och serviceåtaganden. För typhus A blir årskostnaden 4 539 kr (inkl. moms) vilket motsvarar en kostnadsökning på 25 kr per månad. För typhus B blir

årskostnaden 34 555 kr (inkl. moms) vilket motsvarar en ökning på 13 kr per månad och lägenhet.

Bakgrund

Taxa för VA-tjänster finns reglerat i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen. Detta kallas självkostnadsprincipen. Enligt praxis ska driftresultatet, dvs. överuttag och underskott, regleras över en treårsperiod. Vidare ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

På styrelsemötet 2021-04-29 fattade styrelsen beslut om inriktningen för VA-taxan för 2022. Förslaget förordade 6 % höjning av såväl brukningsavgifterna som anläggningsavgifterna. I detta ärende lämnas förslag till ny taxa för nästkommande år med hänsyn till eventuella nya förutsättningar som uppkommit. Efter godkännande av styrelsen beslutas VA-taxan av kommunfullmäktige i Stockholm respektive Huddinge.

Vid nationell jämförelse av taxor använder VA-branschen så kallade typhus vilka ska spegla ett svenskt genomsnitt. Typhus A är ett enbostadshus (vattenförbrukning 150 m³/år och 800 m² tomtyta) och typhus B ett flerbostadshus (vattenförbrukning 2 000 m³/år, 15 lägenheter och 800 m² tomtyta). Båda är anslutna till vatten, spillvatten och dagvatten. Typhus B används även i den sk Nils Holgerssonundersökningen.

Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Anläggningsavgiftens syfte är att täcka utgiften för utbyggnaden av VA i nya områden. Anläggningsavgiften lämnades oförändrad under många år vilket resulterade i en mycket låg täckningsgrad runt 40 %, dvs relationen mellan inkomster och utgifter. I enlighet med tidigare styrelsebeslut (2017) ska bolaget eftersträva 100 % täckningsgrad. Detta har legat till grund för omfattande höjningar under åren 2018-2021. För typhus A har anläggningsavgiften i genomsnitt höjts med 25 % per år och för typhus B med 27 % per år.

Brukningsavgiften är en periodisk avgift som ska täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, ränta och avskrivningar. Härutöver finns även avgifter för särskilda VA-abonnemang vilket bl a inkluderar särskilda avgifter och abonnemang samt industriavloppstaxa. Syftet med industriavloppstaxan är att ta betalt för den extra kostnad som särskilt förorenat industriavloppsvatten förorsakar. Sedan 2015 har brukningsavgiften höjts mellan 2-9 % per år.

ÄRENDET

Ekonomiska förutsättningar för 2022

Inriktningsärendet för VA-taxan redovisade en taxehöjning på 6 % till 2022 för att täcka VA-verksamhetens ökade kostnader där personal (+41 mnkr), övriga externa kostnader (+17 mnkr) och konsulter (+13 mnkr) stod för de största ökningarna (tabell 1, plan 2022 jämfört med budget 2021). Räntekostnaderna förväntades bara öka med 2 mnkr baserat på Stadens då gällande ränteprognos för 2022 (0,57 %). Senare under våren har ny ränteprognos kommit som visar på en högre ränta (0,72 %) vilket ger 24 mnkr i högre räntekostnader.

Det intensiva regnandet i maj och juni orsakade omfattande skador och översvämningar runt om i Staden och i Huddinge. Händelsen bedöms öka skadeståndskostnaderna med 15 mnkr jämfört med plan 22 och även medföra ett utökat behov av utredningsinsatser.

Ytterligare en förändring mot inriktningsärendet är avskrivningskostnaderna. Dessa bedöms öka med ca 18 mnkr i huvudsak till följd av ändrade avskrivningstider inom Stockholms framtida avloppsrening.

I och med de ökade kostnaderna för 2022 jämfört med ursprunglig plan för 2022 finns ett behov av ökade VA-intäkter. Därför föreslår bolaget en reviderad plan för 2022 (tabell 1) som inkluderar en höjning av VA-taxans bruksavgifter med 7 % istället för 6 % till 2022.

Tabell 1. Resultaträkning budget och prognos 1 för 2021 samt plan och justerad plan för 2022.

Flerårsplan 2021-2023 (mnkr)	2021 Budget	2021 P1	2022 Plan	2022 Rev Plan
Taxebaserade intäkter	1 445	1 447	1 551	1 558
Övriga intäkter	424	434	457	457
Summa externa intäkter	1 869	1 881	2 008	2 015
Aktiverat arbete	130	120	141	142
Summa intäkter	1 999	2 002	2 150	2 156
Varor/Material/Kemikalier	-77	-76	-85	-85
Entreprenadkostnader	-201	-203	-205	-205
Fastighets- och lokalkostnader	-81	-81	-81	-81
IT-kostnader	-74	-73	-78	-81
Energikostnader	-142	-137	-143	-143
Skadeståndskostnader	-12	-20	-12	-27
Konsultarvoden	-123	-129	-136	-138
Inhyrd personal	-34	-36	-21	-22
Personalkostnader	-568	-543	-609	-611
Övriga externa kostnader	-255	-266	-272	-271
Summa driftkostnader	-1 567	-1 564	-1 641	-1 664
Res före avskrivningar och finansnetto	433	438	509	493
Koncerninterna intäkter och kostnader	65	69	70	70
Res före avskrivningar och finansnetto	498	506	579	563
Avskrivningar	-491	-476	-496	-514
Finansnetto	-91	-90	-92	-117
Resultat efter finansnetto	-84	-60	-10	-68
<i>Förslag höjning av bruksavgiften</i>	<i>7 %</i>	<i>7 %</i>	<i>6 %</i>	<i>7 %</i>

Förslag på taxeförändringar

Anläggningsavgift

I linje med inriktningsärendet föreslås samtliga ingående avgiftsparametrar i anläggningsavgiften höjas med 6 %, se tabell 2. Detta är en betydligt mindre höjning jämfört med de senaste årens höjningar som på parameternivå legat mellan ca 15-50 % per år.

Tabell 2. Anläggningsavgifter per parameter, ink. moms (ex. moms).

Parameter	2021	2022 - förslag	Förändring 2021-2022
Servisavgift, kr	75 000 (60 000)	79 500 (63 600)	6 %
Förbindelsepunktsavgift, kr	75 000 (60 000)	79 500 (63 600)	6 %
Lägenhetsavgift, kr	22 625 (18 100)	24 000 (19 200)	6 %
Tomtyteavgift, kr/m ²	87,50 (70,00)	92,75 (74,20)	6 %

Brukningsavgifter - generellt

För brukningsavgifterna, fasta och rörliga, föreslås en generell höjning med 7 %, inklusive särskilda VA-abonnemang, serviceåtaganden och industriavloppstaxan. Då det finns väldigt många olika kundkategorier följer nedan effekten av den föreslagna taxeökningen för ett urval av kunder. Det kompletta taxeförslaget för 2022 redovisas i bilaga 1.

Brukningsavgift – enbostadshus

Taxan för så kallad typhus A föreslås vara följande 2022, inkl. moms:

Grundavgift	1 292 kr/år
Nyttoavgift	1 422 kr/år
Dagvattenavgift	490 kr/bostadsenhet
Rörlig avgift	8,90 kr/m ³

Brukningsavgift – flerbostadshus

Taxan för så kallad typhus B föreslås vara följande 2022, inkl. moms:

Grundavgift	4 543 kr/år
Nyttoavgift (prisklass 2)	10 172 kr/år
Dagvattenavgift	2,55 kr/m ²
Rörlig avgift	8,90 kr/m ³

Brukningsavgift – allmän platsmark

Den som ansvarar för allmän platsmark (gator, torg, parker mm) ska betala en avgift per m² för bortledning av dagvatten.

Taxan för dagvatten allmän platsmark föreslås vara följande 2022, inkl. moms (exkl. moms):

Avgift per m ²	4,90 kr/m ² (3,92)
---------------------------	-------------------------------

Analys och konsekvenser

Anläggningsavgiften

Anläggningsavgifterna har genomgått en omfattande höjning under perioden 2018-2021 i syfte att uppnå 100 % täckningsgrad mellan inkomster från anslutning av nya fastigheter och utgifterna för utbyggnaden av nya VA-ledningar mm. Den föreslagna höjningen på 6 % till 2022 är av en mer schablonmässig karaktär i avvaktan på en förnyad analys av täckningsgraden i pågående och nyligen avslutade VA-utbyggnadsprojekt.

Konsekvensen av den föreslagna höjningen för olika typfastigheter redovisas i tabell 3. För typhus A, den statistiska villan, ökar anläggningsavgiften med 14 575 kr till 257 200 kr inkl. moms. Nyproduktionen av villor är rätt begränsad, framförallt i Stockholm. Däremot finns det flera så kallade omvandlingsområden i Huddinge där befintliga fastigheter (och avstyckningar) ansluts i takt med utbyggnaden av kommunalt VA. Tomterna i dessa områden är oftast större än typhus A. Den genomsnittliga fastigheten i Gladö kvarn har beräknats till 1 860 kvm. Anläggningsavgiften för den tomtstorleken kommer att öka med 20 140 kr till 355 515 kr inkl. moms.

För flerbostadshus, typhus B med 15 lägenheter, och typhus B Stockholm med 24 lägenheter, blir kostnaden 593 200 respektive 809 200 kr inkl. moms, en ökning med 33 825 respektive 46 200 kr inkl. moms.

Tabell 3. Anläggningsavgifter för olika typfastigheter ink. moms (ex. moms).

Parameter	2021	2022 - förslag
Typhus A (villa, 800 m ²)	242 625 (194 100)	257 200 (205 760)
Villa omvandlingsområden (1 860 m ²)	335 375 (268 300)	355 515 (284 412)
Typhus B (flerbostadshus 15 lägenheter, 800 m ²)	559 375 (447 500)	593 200 (474 560)
Typhus B Stockholm (24 lägenheter, 800 m ²) ¹	763 000 (610 400)	809 200 (647 360)

1) Enligt uppgifter från statistik.stockholm.se består ett flerbostadshus i Stockholm i genomsnitt av 24 lägenheter.

Bolagets anläggningsavgift för typhus A är fortsatt hög i jämförelse med andra kommuner medan typhus B är det motsatta. I tabell 4 redovisas statistik från branschföreningen Svenskt Vatten för ett antal större kommuner i Sverige och i Stockholms län för år 2021. I tabellen finns även statistik för hela länet (medel, median, max och min). För typhus B ligger bolagets anläggningsavgift ca 271 700 kr inkl. moms under medel i länet. Den genomsnittliga höjningen av anläggningsavgifterna i Stockholms län mellan 2020 och 2021 var 5 % vilket är i samma storleksordning som föreslås till 2022 (6 %).

Tabell 4. Anläggningsavgiften för typhus A (enbostadshus) och typhus B (flerbostadshus) för 2021. Inkl. moms. Källa: VASS, Svenskt Vatten 2021.

År 2021 Kr inkl. moms	Anläggningsavgift Typhus A (enbostadshus)	Anläggningsavgift Typhus B (flerbostadshus)
Stockholm/Huddinge	242 625	559 375
Göteborg	254 500	620 750
Malmö	99 690	226 097
Uppsala	113 225	321 475
Linköping	151 885	304 525
Nacka	204 029	959 301
Solna	177 550	1 140 050
Haninge	209 353	906 679
Järfälla	172 775	640 025
Stockholms län		
Medel	221 628	831 087
Median	215 719	823 990
Max	325 325	1 491 159
Min	125 713	347 713

Brukningsavgiften

Föreslagen taxehöjning på 7 % ger ett negativt resultat på -68 mnkr för 2022. Bolaget bedömer ändå nivån som tillräcklig eftersom det finns ett positivt ackumulerat resultat sedan tidigare år i kombination med strategin att balansera resultatet över en treårsperiod. Detta förutsätter dock fortsätta taxehöjningar i nivå med de senaste åren.

Brukningsavgiften är den VA-avgift som påverkar kundernas vardagsekonomi till skillnad från anläggningsavgiften som är en engångsavgift vid nyanslutningar. För en villa, så kallad typhus A, blir ökningen 297 kr per år, till 4 539 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 25 kr per månad. För ett flerbostadshus, så kallad typhus B, blir ökningen 2 264 kr per år, till 34 555 kr (inkl. moms). Detta motsvarar 13 kr per månad och lägenhet.

I tabell 4 redovisas statistik från branschföreningen Svenskt Vatten för ett antal större kommuner i Sverige för år 2021. I tabellen finns även statistik för hela länet (medel, median, max och min). Bolagets brukningsavgift är låg i jämförelse med andra kommuner, näst lägst i Stockholms län och tredje lägst i Sverige (efter Solna och Tibro). Den genomsnittliga höjningen av brukningsavgifterna i Stockholms län mellan 2020 och 2021 var 7,2 % vilket är i samma storleksordning som för bolaget 2021 (7 %) och som föreslås till 2022 (7 %). Även med den föreslagna höjningen till 2022 förblir bolagets brukningsavgift bland de lägsta i Sverige även om positionen kan ändras något.

Tabell 4. Brukningsavgiften för typhus A (enbostadshus) och typhus B (flerbostadshus) för 2021. Inkl. moms. Källa: VASS, Svenskt Vatten 2021.

År 2021		Brukningsavgift	Brukningsavgift
Kr/år inkl. moms		Typhus A (enbostadshus)	Typhus B (enbostadshus)
Stockholm/Huddinge		4 242	32 291
Göteborg		6 831	53 855
Malmö		4 760	47 731
Uppsala		6 437	57 385
Linköping		5 960	46 360
Nacka		8 027	83 534
Solna		3 247	24 667
Haninge		6 942	78 448
Järfälla		5 605	60 280
Stockholms län			
	Medel	7 070	68 149
	Median	6 605	60 280
	Max	14 003	131 428
	Min	3 247	24 667

SLUT

Bilagor: VA-taxa 2022 - Taxa för vatten och avlopp Stockholm och Huddinge, förslag